

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XII. — Izdan in razposlan dne 11. marcija 1887.

20.

Dopustno pismo od 25. decembra 1886,

za lokalno železnico od Marijanskih Kopeli (Lazni) v Karlove Vare s panogama.

M i F r a n c J o ž e f P r v i,
po milosti Božji cesar avstrijski,

apostolski kralj ogerski, kralj češki, dalmatinski, hrvaški, slavonski, gališki, vladimirski in ilirski; nadvojvoda avstrijski; véliki vojvoda krakovski, vojvoda lotarinški, saleburški, štirski, koroški, kranjski, bukovinski, gornje-sleški in dolnje-sleški; véliki knez erdeljski; mejni grof moravski; pokneženi grof habsburški in tirolski itd. itd. itd.

Ker je inženir V. Daniel v Polznji zaprosil, da bi mu se dala dopustitev (koncesija), zgraditi lokalno železnico od Marijanskih Kopeli v Karlove Vare s panogama od Schönwehra v Loket in od Karlovih Varov v Dalvice, ter voziti po nji, vzvidelo Nam se je z ozirom na občno korist tega podjetja po postavi o dopuščanji železnice od 14. septembra 1854 (Drž. zak. št. 238), kakor tudi po postavah od 25. maja 1880 (Drž. zak. št. 56), od 26. decembra 1882 (Drž. zak. št. 180), od 28. decembra 1884 (Drž. zak. št. 203) in od 29. junija 1886 (Drž. zak. št. 104) to dopustitev imenovanemu koncesijonarju podeliti takó le:

§. 1.

Dajemo koncesijonarju pravico, zgraditi lokomotivno železnico, katero bode izvesti kot lokalno železnico s pravilno raztečino; ter voziti po nji, namreč od postaje v Marijanskih kopelih železnice po cesarji Franc Jožefu slovoče čez

Teplo do Karlovih Varov v stik z istoimeno postajo izključljivo privilegovane Buštjegradske železnice s panogo od Schönwehra mimo Slavkova v Loket (Laket, Elbogen).

Koncesijonar ima dalje vsak čas pravico drugo panogo dopuščene glavne proge od Karlovih Varov do Dalvic v stik z izključljivo privilegovano Buštjegradsko železnico napraviti, a dolžnost samo tedaj, kadar bo po izprevidu trgovinskega ministerstva zagotovljena gradnja nadaljevalne proge od Dalvic v Johannegeorgenstadt.

§. 2.

Železnici, ki je predmet te dopustnice, dodeljujejo se naslednja olajšila:

- a) oprostitev od kolkov (štempljev) in pristojbin za vse pogodbe, knjižne vpise, vloge in druge listine služeče v to, da se nabavi glavnica in zagotovi glavnično obrestovanje in pa vršba vožnje — do časa, ko se začne ta vršba, in tako tudi v pridobitev zemljišč, v gradnjo in opravo železnice — do konca prvega vršbenega leta;
- b) oprostitev od kolkov in pristojbin za prvo izdatbo delnic in predstvenih obligacij in pa za vknjižbo predstvenih obligacij, kakor tudi od presnemščine, kar se je nabere o nakupu zemljišč;
- c) oprostitev od pristojbin in odredbin (taks), dolžnih za podeljeno koncesijo in za izdatbo te dopustnice;
- d) oprostitev od pridobnine in dohodarine, od plačevanja kolkovnih (štempelj-skih) pristojbin kuponom, in tako tudi od vsakega novega davka, kateri bi se utegnil vvesti s prihodnjimi postavami, na trideset (30) let, računeč od današnjega dne.

§. 3.

Koncesijonarjeva dolžnost je gradnjo v §. 1 imenovane železnice Marijanske Kopeli—Karlovi Vari s krilom od Schönwehra v Loket precej začetni, najdalje v poltretjem letu računeč od današnjega dne dokončati, dodelano železnico v občno službo izročiti, ter vršbo vožnje po nji ves čas, dokler traja koncesija, nepretrgoma vzdržavati.

Da bode držal se zgornjega roka za gradnjo, dolžan je koncesijonar dati varnost, položivši petdesettisoč (50.000) goldinarjev v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati varovancev novci.

Ako bi ne dostal zgornje dolžnosti, sme se izreči, da je ta položnina propala.

Za panogo navedeno v §. 1 v Dalvice ustanoví trgovinsko ministerstvo, izdajajoč dotični nalog, izvesti to panogo, rok za gradnjo takó, da jo bode moči istodobno z nadaljevano progo Dalvice—Johannegeorgenstadt dokončati in javni službi izročiti.

§. 4.

Da izdela dopuščeno železnico, dodeljuje se koncesijonarju pravica razlastitve po določenih dotičnih postavnih propisov.

Ista pravica se koncesijonarju dodelí tudi zastran tistih dovlačnic, ki bi se imele narediti in o katerih bi državna uprava spoznala, da jih je v javnem interesu napraviti.

Kolikor bi se državne ceste uporabile v napravo tu dopuščene železnice, naj se koncesionar podvrže onim uvetom, ki jih postavi politično deželno oblastvo kot cestno upravstvo v porazumu z glavnim nadzorstvom avstrijskih železnic.

Ako bi se druge javne ceste porabile za dopuščeno železnico, zadobiti je koncesionarju privoljenje onih, kateri imajo dolžnost te ceste vzdrževati.

§. 5.

Koncesionarju se je ob gradnji železnice, katera se tu dopušča, in ob voženji po nji držati tega, kar ustanavlja to dopustno pismo, in dopustilnih uvetov, ki jih postavi trgovinsko ministerstvo, ter tudi tega, kar velevajo semkaj meréče postave in ukazi, zlasti postava o dopuščanju železnic od 14. septembra 1854 (Drž. zak. št. 238) in železnocestni vršbeni red od 16. novembra 1851 (Drž. zak. od l. 1852 št. 1) in pa postav in ukazov, kateri se morebiti pozneje dadó.

Kar se vršbe same tiče, odpuščajo se varnostne naredbe propisane v redu železnocestne vršbe v toliko, kolikor se bode z ozirom na znižano maksimalno brzino trgovinskemu ministerstvu zdelo, da se smejo, ter bodo na to stran veljali dotični posebni vršbeni propisi, ki jih izdá trgovinsko ministerstvo.

§. 6.

Koncesionarju se priteza pravica, s posebnim dovoljenjem državne uprave in pod uveti, ki jih ona postavi, narediti delničarsko družbo, ki stopi v vse koncesionarjeve pravice in zaveznosti.

Izdatba predstvenih obligacij v iznosu, ki ga odobri vlada, dopušča se pod tem, da se za prvih pet let od časa njihove izdatbe za točno plačevanje obresti in vračilnih obrokov po črteži dá varnost, katero vlada spozná za dovoljno.

Dalje se koncesionarju priteza pravica, do polovice delniške glavnice, kakor jo odobri državna uprava, izdati predstvenih delnic, ki gledé obrestovanja in razdolžbe uživajo predstvo pred založnimi delnicami. Dividenda, ki pristoji predstvenim delnicam, predno nastane založnim delnicam pravica do dividende, ne sme se odmerjati z več nego pet odstotki, in iz dohodkov poznejših let ne bodi nikakega doplačevanja.

Iznos resnične in nominalne napravne glavnice potrebuje odobrenja državne uprave.

Kadar bi po iztečaju prvega vršbenega leta bilo treba še drugih novih stavbin, ali bi se pomnožile vršbene oprave, smejo se dotični troškovi prišteti napravni glavnici, ako je državna uprava privolila v namerjane nove stavbe ali v pomnožbo vršbenih oprav, in če se troškovi izkažejo, kakor je prav.

Vso napravno glavnico treba je odplačati po razdolžnem črteži, ki ga odobri državna uprava, v času, dokler traja koncesija.

Pravila družbina in obrazci delnic in predstvenih obligacij, ki se izdadó, potrebujejo odobrenja državne uprave.

§. 7.

Vojaščino bode prevažati po znižanih tarifnih cenah, in to po tistih določilih o tem in o polajšilih potujočim vojakom, katera vsak čas veljajo pri avstrijskih državnih železnicah.

Ta določila obsezajo tudi deželno brambovstvo obéh državnih polovic, tirolske deželne strelce, in to ne samo ob potovanji na račun državne blagajnice, nego tudi ob službenem potovanji na svoj račun k vajam v orožji in pri-glednim zborom, potem vojaško stražno krdelo civilnih sodišč Dunajskih, žan-darstvo, ter po vojaško osnovano finančno in varnostno stražo.

Koncesijonar se zavezuje, pristati na dogovor med avstrijskimi železno-cestnimi društvi ukrenen o nabavi in imetji opravnih reči za prevažanje vojakov in o vzajemnem pripomaganji z vozili ob večjih vojaških prevoznjah, potem na organska določila in na služabni propis o bojnih železnocestnih oddelkih ter tudi na potlejšnji, 1. junija 1871 obveljavši dodatni dogovor o vožnji takih bolnikov in ranjencev, katere je ležeče prevažati ob trošku vojaške blagajnice.

Tako je tudi dolžan pristati na dogovor, katerega je z železnocestnimi društvi ukreniti o vzajemnem pripomaganji z osebjem ob velikih prevoznjah vo-jaščine in na propis o prevoznjah vojaščine po železnicah.

Te dolžnosti ima koncesijonar samo v toliko, kolikor se njih izpolnjevanje z ozirom na drugotnost te železnice in na polajšila vsled tega dodeljena gledé naprave, opreme in cele vršbe zdi biti zvršljivo.

Koncesijonar se zavezuje, da se hoče pri oddajanji služeb v zmislu postave od 19. aprila 1872 (Drž. zak. št. 60) ozirati na doslužene podoficirje iz vojstva, vojnega pomorstva in deželne brambe.

§. 8.

Koncesijonar ima dolžnost, vršbo vožnje po železnici, ki se tu dopušča, v slučaju mobilizacije ali vojske vsak čas brez pravice do odškodovanja toliko in dotle ustaviti, kolikor in dokler bi vojaško oblastvo spoznalo, da je to neogibno potrebno za pomikanje vojaških krdel ali kako drugo vojaško operacijo na kateri izmed onih javnih cest, ki bi jih železnica uporabljala.

§. 9.

Dopustna doba in z njo vred v §. 9 lit. b) postave o dopušcanji železnic izrečena obramba proti napravi novih železnic se ustanavlja na devetdeset (90) let računec od današnjega dne, in mine po tem roku.

Državna uprava sme izreči, da je koncesija pred iztečajem zgornjega roka izgubila svojo moč, ako se ne bi dostale dolžnosti v §. 3 ustanovljene o začetku in zvršetku gradnje, potem o začetku poslovršbe ter bi se prestop roka ne mogel opravičiti v zmislu §. 11^{ga}, lit. b) postave o dopušcanji železnic.

§. 10.

Vršbo vožnje po lokalni železnici, ki je predmet te dopustnice, in panogah dotičnih bode država vodila na koncesionarjev račun.

Kakó naj vodi to vršbo, uravnjuje se s posebno vršbeno pogodbo, ki se sklene med državno upravo in koncesionarjem.

§. 11.

Državna uprava si prihranja pravico, železnico tu dopuščeno, ko bode dodelana in v službo izročena, vsak čas odkupiti pod naslednjimi določili:

1. Da se določi odkupščina, seštejó se letni čisti dohodki, kar jih je podjetje imelo v poslednjih sedmih letih pred samim odkupom; od tega se odbijejo čisti dohodki najslabejših dveh let in povprečni čisti dohodek ostalih petih let se potem izračuni.

Odškodba, ako ne nastopi kateri v odstavku 2 omenjenih slučajev, naj se dá v renti, enaki zgornjemu srednjemu, odnosno minimalnemu donosu, ki naj se koncesionarju v dobi še ostali koncesije poluletno 30. junija in 31. decembra vsako leto po dospeljti plačuje.

2. Ako bi se vendar železnica odkupila pred iztekom sedmega vršbenega leta ali kadar bi po določilu v odstavku 1 najdeni srednji čisti donos ne dosegel vsaj letnega iznosa, sestavljenega iz letnine, potrebne v to, da se po črteži obrestujejo in odplačujejo z odobrenjem državne uprave izdane predstvene obligacije, in one letnine, ki se potrebuje v petodstotno obrestovanje po državni upravi odobrene delniške glavnice in v odplačilo iste, dokler teče dopustitev, naj dolžna odškodba obstoji v plačilu gori v misel vzetih obeh letnin. Prva teh letnin naj se dotle, dokler se predstveni zajmi popolnem ne odplačajo, opravlja o rokovich, ki so za njih obrestovanje in razdolžbo v črteži ustanovljeni, a poslednja ves čas, dokler bode koncesija še trajala, po načinih določenih v odstavku 1.

3. Državi se pridržuje pravica, kadar koli namesto še ne dospelih plačil rente dolžnih po določilih odstavka 1, odnosno v slučaju odstavka 2, namesto letnin v obrestovanje in odplačevanje delniške glavnice še opraviti se imajočih plačati njih glavnično vrednost, diskontirano po pet od sto na leto, obresti od obrestí računeč.

Ako se država odloči, da plača to glavnico, naj jo — kakor si sama izbere — plača v gotovini ali z državnimi zadolžnicami. Državne zadolžnice je pri tem računiti po ceni, kakoršna se podá kot srednja cena državnih zadolžnic enake vrste po uradnih zapisih, da je v neposrednje poprejšnjem poluletji bila na Dunajski borsi.

4. Po odkupu železnic in z dnem tega odkupa pride država izplačavši odkupščino brez nadaljnje odplate v bremen čisto last in užitek te tukaj koncesionirane železnice z vsemi dotičnimi rečmi, naj bodo premične ali nepremične, — tudi vozil in zalog materijala, in pa iz napravne glavnice narejenih vršbenih in pričuvnih zalogov, ako le ti niso uže bili namenu primerno z odobrenjem državne uprave uporabljeni.

§. 12.

Ko mine dopustilo in tist dan, kadar mine, preide na državo brezodplatno neobremenjena svojina in užitek tu dopuščene železnice in vsega premičnega in nepremičnega pristojsstva, tudi vozil in zalog materijala in iz napravne glavnice narejenih vršbenih in pričuvnih zalogov v obsegu povedanem pod št. 4 §^a 11.

Ako to dopustilo mine, ter tudi, ako se odkupi (§. 11) železnica, ostaja koncesionarju last pričuvnega (reservnega) zaloga napravljenega iz lastnih dohodkov podjetja in kar bi imel po obračunih terjati, po tem last posebnih del in poslopij napravljenih ali pridobljenih iz lastnega imetka, katere je sezidal ali si pridobil vsled pooblastila od državne uprave z izrecnim pristavkom, da ne bodo pristojsstvo železnici.

§. 13.

Državna uprava ima pravico, uveriti se, da so dela železne ceste ter tudi vršbena oprava, po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in ukazati, da se napake na to stran odvrnejo in oziroma odpravijo.

V oziru na odkupno pravico pristoječo državni upravi po §. 11, dolžnost je koncesionarjeva, pogodbe o delu in dobavi pred sklenitvijo položiti v odobrenje pred državno upravo.

Tudi ima državna uprava pravico, po svojem človeku pregledovati gospodarjenje, in sosebno po nadzornikih ob trošku koncesionarjevem pošiljanih kakor se ji koli pozdi primerno prigledovati, da se delo izvede po projektu in po pogodbi.

Komisar, ki ga postavi državna uprava, če se napravi delničarska družba, ima tudi pravico, kolikorkrat se mu zdi primerno, hoditi v seje upravnega sveta ali drugega zastopa, kateri velja za družbe načelništvo, in pa v velike (glavne) zборе, ter ustavljati vse sklepe in naredbe nasprotne postavam, dopustilu ali družbenim pravilom, oziroma kvarne državni koristi, ali v takšnem slučaju je koncesionarjeva dolžnost, precej izprositi razloko trgovinskega ministerstva, katera naj se brez odloga dá ter naj veže družbo.

Za tu ustanovljeno nadziranje železnocestnega podjetja naj koncesionar z ozirom na združene s tem večje poslove plačuje v državno blagajno letno povprečno povračilo, katerega iznos določi državna uprava oziraje se na obseg podjetja.

Nasproti se koncesionar odvezuje zaveznosti, izrečenih v §. 89 reda železnocestne vršbe od 16. novembra 1851 (Drž. zak. od l. 1852 št. 1) gledé povračila večjih troškov, ki bi se nabrali po policijskem ali dohodarstvenem nadzoru, in gledé dolžnosti, zastonj nabaviti in vzdržavati uradne prostorije.

§. 14.

Državni upravi se dalje prihranja pravica, ako bi se poleg vsega poprejšnjega svarila po večkrat prelomile ali opustile dolžnosti, naložene v dopustnici, v dopustnih uvetih ali v postavah, poprijeti se naredeb, primernih postavam ter po okolnostih — še predno izteče koncesija, — izreči, da je ugasnila.

Resno opominjaje vsacega, da ne dela zoper to, kar ustanovljuje le-ta dopustnica, in dodeljujoč koncesionarju pravico, zastran izkazne škode pred Našimi sodišči zahtevati odméne, dajemo vsem oblastvom, katerih se tiče, trdno povelje, naj ostro in skrbno čujejo nad to dopustnico in vsem tem, kar se v njej ustanavlja.

V dokaz tega izdajemo to pismo, naudarjeno z Našim večjim pečatom, v Našem cesarstva glavnem in prestolnem mestu na Dunaji, pet in dvajsetega dne meseca decembra v letu po odrešnji sveta tisoč osem sto osemdesetem šestem, Našega cesarjevanja tridesetem devetem.

Franc Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Dunajewski s. r.

Bacquehem s. r.

21.

Dopustno pismo od 29. decembra 1886,

za lokomotivno železnico (parno žlebovko) od Dunajskih ulic Steinbaurgasse do osrednjega živinskega trga.

M i F r a n c J o ž e f P r v i,
po milosti Božji cesar avstrijski,

apostolski kralj ogerski, kralj češki, dalmatinski, hrvaški, slavonski, gališki, vladimirski in ilirski; nadvojvoda avstrijski; véliki vojvoda krakovski, vojvoda lotarinški, saleburški, štirski, koroški, kranjski, bukovinski, gornje-sleški in dolnje-sleški; véliki knez erdeljski; mejni grof moravski; pokneženi grof habsburški in tirolski itd. itd. itd.

Ker je Nova Dunajska družba konjske železnice (tramway) zaprosila, da bi se ji dala dopustitev (koncesija) zgraditi lokalno železnico, ki jo je deloma izvesti kot cestno železnico (parno žlebovko ali tramway) od ulic Steinbaurgasse na Dunaji (V. okraj) do osrednjega živinskega trga blizu St. Markove linije, ter voziti po nji, vzvidelo Nam se je z ozirom na občno korist tega podjetja imenovani družbi to dopustitev po postavi o dopušcanji železnic od 14. septembra 1854 (Drž. zak. št. 238), kakor tudi po postavah od 25. maja 1880 (Drž. zak. št. 56), od 26. decembra 1882 (Drž. zak. št. 180), od 28. decembra 1884 (Drž. zak. št. 203) in od 29. junija 1886 (Drž. zak. št. 104) podeliti takó:

§. 1.

Dajemo Novi Dunajski družbi konjske železnice pravico, zgraditi lokomotivno železnico, ki jo je izvesti kot lokalno železnico s pravilno raztečino (parno žlebovko), v zvezo z lokalno železnico od Dunaja v Dunajski Neudorf, od ulic Steinbaurgasse na Dunaji (V. okraj) v tisto mer kakor drži pasovna cesta, do osrednjega (centralnega) živinskega trga blizu St. Markove linije, ter voziti po nji.

§. 2.

Železnici, ki je predmet te dopustnice, dodeljujejo se naslednja olajšila:

- a) oprostitev od kolkov (štempljev) in pristojbin za vse pogodbe, knjižne vpise, vloge in druge listine služeče v to, da se nabavi glavnica in zagotovi glavnično obrestovanje in pa vršba vožnje — do časa, ko se začne ta vršba, in tako tudi v pridobitev zemljišč, v gradnjo in opravo železnice — do konca prvega vršbenega leta;
- b) oprostitev od kolkov in pristojbin za prvo izdatbo delnic z interimalnimi listi vred, kakor tudi od presnemščine, kar se je nabere o nakupu zemljišča;
- c) oprostitev od pristojbin in taks, dolžnih za podeljeno koncesijo in za izdatbo te dopustnice;
- d) oprostitev od pridobnine in dohodarine, od plačevanja kolkovnih (štempelj-skih) pristojbin kuponom, in tako tudi od vsakega novega davka, kateri bi se utegnil vvesti s prihodnjimi postavami, do 10. dne marcija 1915.

§. 3.

Družbina dolžnost je gradnjo tu dopuščene železnice precej začeti, čim do-bode dovoljenje gradbe, najdalje v poldrugem letu računeč od današnjega dne dokončati, dodelano železnico v občno službo izročiti, ter vršbo vožnje po nji ves čas, dokler traja koncesija nepretrgoma vzdrževati.

Da bode držala se zgornjega roka za gradnjo, dolžna je družba dati varnost s položnino v iznosu od deset tisoč (10.000) goldinarjev v vrednotnih papirjih, v katerih se smejo nalagati varovancev novi.

§. 4.

Da izvede dopuščeno železnico, dodeljuje se družbi pravica razlastitve po določenih dotičnih postavnih propisov.

Ista pravica se družbi dodeli tudi zastran tistih dovlačnic, ki bi se imele narediti in o katerih bi državna uprava spoznala, da jih je v javnem interesu napraviti.

§. 5.

V oziru na kos Požunske državne ceste, ki ga porabi, dolžna je družba podvreči se onim uvetom, ki jih dolnje-avstrijsko mestodržstvo kot cestno upravstvo postavi v porazumu z glavnim nadzorstvom avstrijskih železnic.

Ako bi se dopuščena železnica izvedla čez nedržavne ceste, naj družba zadobode zarad porabe teh cest privolitev onih oblastev in organov, ki so po veljajočih postavah zvani v to.

§. 6.

Ako bi se pozneje pokazalo, da obstanek dopuščene železnice na križališčih s cestami, po katerih se mnogo vozi, ne ustreza ozirom na promet, bode družba dolžna, na teh mestih, kakor ukaže trgovinsko ministerstvo, železnici o svojem trošku narediti podvozišče ali nadvozišče.

§. 7.

Družbina dolžnost je, v oziru na to, kolikor bode vsled te železnice potrošninsko mejo ali linijo premeniti, sosebno kar se tiče odstopa dotičnega okopnega zemljišča, novih ograj (zaporov) in povračila troškov, kar jih bode finančna uprava več imela pri dohodarstvenem nadziranju na mestih, kjer se potrošninski okop na novo odprè, ukreniti s finančno upravo poseben dogovor, gledé česar naj veljá to načelo, da bode družba sama nosila vse troške za nove gradnje in naprave, ki postanejo v gornjem oziru potrebne vsled te železnice, in za zemljišča, ako bi bilo katera odkupiti, da se potrošninska more meja kje na novo zapreti.

§. 8.

Družbi se je ob gradnji železnice, ki se tu dopnšča, in ob voženju po nji držati tega, kar ustanavlja pričujoče dopustno pismo, in tehničnih dopustnih uvetov, ki jih postavi trgovinsko ministerstvo, ter tudi tega, kar velevajo semkaj meréči zakoni in ukazi, zlasti železnocestni dopustni zakon od 14. septembra 1854 (Drž. zak. št. 238) in — kolikor se bode uporabljala parna sila, — železnocestni vršbeni red od 16. novembra 1851 (Drž. zak. od l. 1852 št. 1), in pa zakonov in ukazov, kateri se morebiti pozneje dadó.

Kar se vršbe same tiče, odpuščajo se varnostne naredbe propisane v redu železnocestne voznje v toliko, kolikor se bode z ozirom na znižano maksimalno brzino trgovinskemu ministerstvu zdelo, da se smejo, ter bodo na to stran veljali dotični posebni vršbeni propisi, ki jih izdá trgovinsko ministerstvo.

§. 9.

Iznos efektivne glavnice za gradbo in opravo koncesijonirane lokalne železnice potrebuje odobrenja državne uprave.

Gledé efektivne napravne glavnice naj veljá to načelo, da se razven troškov na sestavo projekta, na gradbo in uredbo železnice res uporabljenih in prav izkazanih z interkalarnimi obrestmi vred po pet od sto, ki so bile med delanjem res izplačane, ne smejo v račun postavljati nikakeršni drugi, po imenu nikaki troški za dobavo novcev.

Kadar bi po izteku prvega vršbenega leta bilo vendar treba še drugih novih stavob, ali bi se pomnožile vozne oprave in vozila, smejo se dotični troškovi

prišteti napravni glavnici, ako je državna uprava privolila v gori omenjene nove stavbe ali v pomnožitev vozniških oprav, in če se troškovi ti, kakor veljá, izkažejo.

Predstvene obligacije se ne smejo izdajati.

Napravno glavnico koncesijonirane lokalne železnice treba je v času, dokler traja koncesija, nazaj plačati po črteži, ki ga odobri državna uprava.

§. 10.

Ako bi oblastva o povodu kake svečanosti, kakega prehoda vojaških krdel, kake parade, ali zarad delanja kanalov, polaganja ceví itd. spoznala neogibno potrebo, po nekem kosu koncesijonirane lokalne železnice časno ustaviti vozovni promet, to naj se družba dotičnim ukazilom oblastva brezuporno udá, ne imajoč nikakeršne pravice do nadomestila tega, kar je vsled časno ustavljenе vožnje izgubila.

Enakšna dolžnost veže družbo, kadar in dokler bi v slučaju mobilizacije ali vojske po mnenji vojaškega oblastva bilo neogibno potrebno ustaviti vožnjo, ker se vojaška krdela pomikajo po cestah za lokalno železnico uporabljanih, ali zarad kake druge vojaške operacije na istih.

§. 11.

Vojaščino bode prevažati po znižanih tarifnih cenah, in to po tistih določilih o tem in o polajšilih potujočim vojakom, katera vsak čas veljajo pri c. kr. državnih železnicah.

Ta določila obsezajo tudi deželno brambovstvo obéh državnih polovic, tirolske deželne strelce, in to ne samo ob potovanji na račun državne blagajnice, nego tudi ob službenem potovanji na svoj račun k vajam v orožji in priglednim zborom, potem vojaško stražno krdelo civilnih sodišč Dunajskih, žandarstvo, ter po vojaško osnovano finančno in varnostno stražo.

Družba se zavezuje, pristati na dogovor med avstrijskimi železnocestnimi društvi ukrenen o nabavi in imetji opravnih reči za vojaške transporte in o vzajemnem pripomaganji z vozili ob večjih vojaških transportih, potem na organska določila in na služabni propis o bojnih železnocestnih oddelkih, ter tudi na potlejšnji, 1. junija 1871 obveljavši dogovor o transportu takih bolnikov in ranjencev, katere je ležeče prevažati ob troških vojaške blagajnice.

Tako je tudi dolžna pristati na dogovor, katerega je z železnocestnimi društvi ukreniti o vzajemnem pripomaganji z osebjem ob velikih vojaških transportih in na propis o vojaških transportih po železnicah.

Te dolžnosti ima družba samo v toliko, kolikor se njih izpolnjevanje z ozirom na drugotnost koncesijonirane železnice in na polajšila vsled tega dodeljena gledé naprave, opreme in cele vršbe zdi biti zvršljivo, o čemer odloka pristoji trgovinskemu ministerstvu.

Družba se zavezuje, da se hoče pri oddajanji služeb v zmislu postave od 19. aprila 1872 (Drž. zak. št. 60) ozirati na doslužene podoficirje iz vojstva, vojnega pomorstva in deželne brambe.

§. 12.

Dopustna doba in z njo vred v §. 9 lit. b) železnocestnega dopustnega zakona izrečena obramba proti napravi novih železnic ustanavlja se na devetdeset (90) let, štejoč od današnjega dneva, in mine po tem roku.

Državna uprava sme tudi izreči, da je koncesija izgubila svojo moč, ako se ne bi dostal rok, v §. 3 ustanovljen začetku in zvršetku gradnje in začetku ter vzdržbi vožnje, in bi se prestop roka ne mogel opravičiti v zmislu §. 11^{ga}, lit. b) železnocestnega dopustnega zakona.

§. 13.

Državna uprava si prihranja pravico, da more vsak čas odkupiti dopuščeno železnico počenši od 10. marea 1900.

Za zvršbo odkupne pravice naj veljajo naslednja določila:

1. Da se določi odkupščina, seštejó se letni čisti dohodki, kar jih je podjetje imelo v poslednjih petih letih pred samim odkupom; od tega se odbijejo čisti dohodki dveh najslabejših let in povprečni čisti dohodek ostalih treh let se izračuni.

2. Ako bi vendar tako (točka 1) najdeni srednji čisti dohodek ne dosegel vsaj letnine potrebne za obresti po 5% efektivne napravne glavnice, ki jo je dovolila državna uprava, in za nje odplačilo v dobi, dokler traja koncesija — tedaj se ta letnina vzame kot čisti donos odmeri odkupščine v podlogo.

3. Za odkupščino naj velja tisti iznos, ki je po odkupu primeren glavnični vrednosti računsko najdeni na temelji pet odstotnih obresti letnih rent, kar jih do konca koncesije za izplačilo dospé.

4. Odkupščina se izplača brez razlike časa, v katerem se železnica odkupi, po izboru državne uprave ali v gotovih novcih ali v državnih zadolžnicah, po ceni Dunajske borse, ki so jo imele dan pred djanskim izplačilom.

5. Po odkupu železnice in z dnem tega odkupa pride država izplačavši odkupščino brez drugega vračila v last in užitek te tukaj koncesijonirane železnice z vsemi dotičnimi rečmi, naj bodo premične ali nepremične, tudi vozilnega parka in zaloge materijala, in pa vršbenega in pričuvnega zaloga, narejenega iz napravne glavnice, kolikor ti zalogi niso z odobrenjem državne uprave po svojem namenu celoma ali deloma uže uporabljeni.

§. 14.

Ko mine dopustilo, ima družba dolžnost, na ukaz državne uprave, kakor to zahteva javni promet, ali o svojem trošku koleje po cestah vložene odstraniti ter porablano cesto zopet v poprejšnji stan djati ali pa vso železnico s premično in nepremično pritaklino, z vozilnim parkom in zalogami materijala, zemljišči za železnico kupljenimi vred in tako tudi vršbene in pričuvne zaloge, narejene iz napravne glavnice, kolikor ti zalogi niso bili z odobrenjem državne uprave po svojem namenu celoma ali deloma uže uporabljeni (§. 13), državi brezodplatno prepustiti v neobremenjeno lastnino.

Ako to dopustilo mine, ter tudi, ako se odkupi železnica (§. 13), ostaja družbi last rezervnega zaloga napravljenega iz lastnih dohodkov podjetja in

kar ima denarjev terjati, po tem last posebnih del in poslopij napravljenih ali pridobljenih iz lastnega imetka, katere je sezidala ali si pridobila vsled pooblastila od državne uprave z izrečnim pristavkom, da ne bodo pristojstvo železnici.

§. 15.

Državna uprava ima pravico, uveriti se, da so dela železne ceste ter tudi vršbena oprava po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in ukazati, da se napake na to stran odvrnejo in oziroma odpravijo.

Tudi ima državna uprava pravico, pregledovati gospodarjenje po cesarskem komisarji, kateri je postavljen pri Novi Dunajski konjsko-železnični družbi.

Za tu ustanovljeno nadziranje železnocestnega podjetja družba ne plačuje v državno blagajno posebnega povračila; takisto se ona odvezuje dolžnosti, izrečenih v §. 89 reda železnocestne vožnje od 16. novembra 1851 (Drž. zak. od l. 1852 št. 1) gledé povračila večjih troškov, ki bi se nabrali po policijskem ali dohodarstvenem nadzoru, in gledé dolžnosti, zastonj nabaviti in vzdržavati uradne prostorije.

§. 16.

Državni upravi se dalje prihranja pravica, ako bi se poleg vsega poprejšnjega svarila po večkrat prelomile ali opustile dolžnosti, naložene v dopustnici, v dopustnih uvetih ali v postavah, poprijeti se naredeb, primernih postavam ter po okolnostih — še predno izteče koncesija, — izreči, da je ista ugasnila.

Resno opominjaje vsacega, da ne dela zoper to, kar ustanovljuje le-ta dopustnica, in dodeljujoč družbi pravico, zastran izkazne škode pred Našimi sodišči zahtevati odméne, dajemo vsem oblastvom, katerih se tiče, trdno povelje, naj ostro in skrbno čujejo nad to dopustnico in vsem tem, kar se v njej ustanavlja.

V dokaz tega izdajemo to pismo, naudarjeno z Našim večjim pečatom, v Našem cesarstvu glavnem in prestolnem mestu na Dunaji, devet in dvajsetega dne meseca decembra, v letu po odrešenji sveta tisoč osem sto osemdesetem šestem, Našega cesarjevanja tridesetem devetem.

Franc Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Dunajewski s. r.

Bacquehem s. r.